

מערך שיעור לשילוב התנ"ך בקשר רב-דורי

תיעוד והעברת הסיפור המשפחתי לדורות הבאים

ספר בראשית - פרשת "ויחי"

קהל היעד: סבים/ סבתות/ אזרחים ותיקים עם תלמידים מכיתות יסודי, על יסודי ותיכון.

מסגרת הפעילות: תכנית הקשר הרב דורי.

מהלך הפעילות:

- פעילות- קריאת פסוקים א'- י"ב מפרק מ"ח בספר בראשית.
אפשר לקרוא אותם מתנ"ך, חומש או מתוך אחד המאגרים האינטרנטיים של המקרא והפרשנים:
[מאגר ספרות הקודש של סנונית](#)
["שבילי התנ"ך" בתוך אתר "דעת"](#)
[מכון ממרא](#) (יש גם תרגום של כל ספרות הקודש לאנגלית למי שצריך).
אפשר לנצל את ההזדמנות להיכרות עם מאגרים שונים של ספרי המקרא ושל הפרשנות המסורתית ובדיקת היתרונות של כל אחד מן המאגרים בהשוואה לאחרים.
- פעילות-פירוש הפסוקים:
פרק א' מתאר את ימיו האחרונים של יעקב אבינו, והוא כמעט בן 147 שנה. לאחר שהספיק להתאחד עם בנו יוסף, הנחשב כמת לאורך שנים רבות, יעקב, אב וסב לבנים, נכדים ונינים רבים, חי בשנותיו האחרונות בארץ מצרים בחיק משפחתו הענפה. יוסף בנו האהוב, בא לבקר אותו עם בניו מנשה ואפרים ובפרק מתוארת הפגישה המרגשת ביניהם במהלכה יעקב מסכם את חייו ונזכר ברגעי האושר והעצב שליוו את חייו.
א ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את-שני בניו עמו את-מנשה ואת-אפרים:
ב ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על-המטה:
ג ויאמר יעקב אל-יוסף אל שדי נראה-אלי בלוי בארץ כנען ויברך אתי:
ד ויאמר אלי הנני מפרך והרבייתך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את-הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם:
ה ועתה שני-בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד-באי אליך מצרימה לי-הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו-לי:
ו ומולדתך אשר-הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם:
ז ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת-ארץ לבא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם:
ח וירא ישראל וישאל את-בני יוסף ויאמר מי-אלה:
ט ויאמר יוסף אל-אביו בני הם אשר-נתן-לי אלהים בזה ויאמר קחם-נא אלי ואברכם:
י ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם:
יא ויאמר ישראל אל-יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את-זרעך:

יב ויצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה: (בראשית פרק מ"ח)

3. פעילות - משחק תפקידים:

יש להזמין שני זוגות של סבא ונכד להציג את הפגישה המשפחתית תוך משחק תפקידים:
לשם כך יש ללהק חמש דמויות: יעקב, יוסף, מנשה ואפרים ודמות של קריין (ניתן להוסיף תלבושות מתאימות).

4. פעילות – דיון קבוצתי סביב הפסוקים.

אפשר לדון במליאה או בזוגות/רביעיות בשאלות שקריאת הפסוקים מעלה. נתחיל בשאלות תוכן בסיסיות ומהם נצא לשאלות רלבנטיות לחיינו שלנו. חלק מהשאלות רלבנטיות יותר למבוגרים וחלקן רלבנטיות גם לתלמידים.

✓ באילו מאירועי חיינו נזכר יעקב לפני מותו? (התגלות ה' אליו בבית אל, מות רחל, המחשבה שאיבד את יוסף).

✓ מדוע לדעתכם נזכר יעקב דווקא במאורעות אלו? (אירועי שיא בחיים לחיוב ולשלילה).

✓ על סמך הדברים שיעקב אמר, חשבו אילו תחושות התעוררו בו לקראת סוף חייו- התרגשות, שמחה, עצב,

כעס, חרטה?

✓ כשמסתכלים לאחור ומסכמים: האם יש לנו נטייה לזכור יותר אירועים שמחים ומרגשים או דווקא אירועים רעים,

קשים ועצובים?

✓ האם יש לדעתכם נטייה אנושית משותפת לזכור יותר טוב או דווקא יותר רע או שזה רק עניין אישייתי וכל אחד

בוחר אחרת?

✓ שאלות למבוגר/ת:

○ אילו ממאורעות חיך תרצה שגם הילדים שלך והדורות הבאים במשפחה יכירו וידעו?

○ איך אתה בוחר להביט לאחור על חיך?

✓ סיכום הדיון - הנכם מוזמנים לספר על מאורע מרגש ומשמח ו/או מאורע קשה שזכרוננו תמיד אתכם (לכולם בקבוצה).

5. פעילות בחירה 1 – [צפייה בסרטון](#).

לסיום הפעילות מומלץ לצפות בסרטון מתוך הסדרה "אחרי הצלול". בסרטון המרגש, המורה אבישי מזרחי מספר לתלמידי הכיתה שלו ולהוריו על הפרידה שלו מאביו, שנפטר כאשר אבישי היה בן 17. בהשראת הסרטון אפשר להזמין את הסבים/המבוגרים לברך את הנכדים בברכה שהורים נוהגים לברך את בניהם בערב שבת.

"ישימך א-להים כאפרים וכמנשה. יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך ויחונך, ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום", או בברכה אישית שלהם.